

ECHO

MLEKPOLU

ISSN 1730-2641 numer 3/2020

Łaciaty i ja

I WSZYSCY, KTÓRZY KOCHAJĄ
TEN PYSZNY, NATURALNY SMAK

WIECEJ NA
NAJLEPSZEWKUCHNI.PL

LIST OD REDAKCJI

Drodzy Czytelnicy,

oddajemy w Wasze ręce kolejne wydanie Echa Mlekpola. Bieżący numer zawiera szereg informacji dotyczących naszych produktów, prowadzonych akcji marketingowych, a także materiał nt. zaangażowania naszych pracowników w słynną na całą już Polskę akcję charytatywną #GaszynChallenge.

W wydaniu zamieściliśmy oświadczenie Pana Prezesa Edmunda Borawskiego na temat zmian w Radzie Nadzorczej, o których pojawiły się doniesienia medialne. Zaistniałą sytuację komentuje również obecny Przewodniczący Rady Pan Sławomir Przytuła.

Pojawił się również materiał o naszej współpracy z Lotos Oil, czyli kooperacji branży mleczarskiej i paliwowej.

W najnowszym numerze nie zabraknie także wywiadów z ciekawymi ludźmi. Zachęcamy do zapoznania się z rozmowami z naszymi emerytowanymi pracownikami, którzy wspominają początki pracy i przebieg kariery w SM Mlekpola, zdradzają także swoje plany na najbliższe lata. O swojej serwarskiej pasji opowie dyrektor ZPM w Kolnie Zbigniew Truszkowski.

Przygotowaliśmy także skrót najważniejszych publikacji dotyczących naszej Spółdzielni oraz jej pracowników, które w ostatnim czasie ukazały się w mediach.

Zapraszamy do lektury,
Redakcja Echa Mlekpola

Zapraszamy do kontaktu i wspólnej redakcji naszego magazynu. Czekamy na Państwa propozycje tematów, a także na wszelkie uwagi i wskazówki. Twórzmy Echo Mlekpola razem! Wszystkie komentarze mile widziane, wiadomości prosimy wysyłać na adres: mlekpola@mlekpola.com.pl. Zachęcamy także do odwiedzenia naszej strony internetowej, profilu na Facebooku.

Spółdzielnia Mleczarska „MLEKPOL” w Grajewie
ul. Elewatorska 13
19-203 Grajewo
tel: +48 (86) 273 04 00

Szanowni Członkowie Spółdzielni,

Mlekpól to Wasze dorosłe dziecko, które w tym roku będzie obchodziło jubileusz 40-lecia istnienia. Początki naszej Spółdzielni sięgają 12 listopada 1980 roku, kiedy odbyło się Zebranie Założycielskie z udziałem 47 przedstawicieli, którzy podjęli wówczas uchwałę o rozpoczęciu działalności. Pierwsze mleko w Grajewie użyto do przerobu 4 lipca 1982 roku. W tym okresie w Waszych gospodarstwach, jak i w Spółdzielni, zaszły ogromne pozytywne zmiany. Skup mleka w powiecie grajewskim w 1982 roku wyniósł 35 milionów litrów, obecnie skupujemy około 200 milionów litrów. Największy dostawca w minionym okresie sprzedawał 60 tysięcy litrów mleka rocznie, obecnie aż 3 miliony litrów.

W całej naszej historii wykazywaliśmy solidaryzm spółdzielczy włączając w nasze struktury Spółdzielnie, które przeżywały trudności ekonomiczne. Dziś Mlekpól tworzy 9 tysięcy producentów mleka, zatrudniamy 2700 pracowników, a roczny skup wynosi ok. 2 miliardów litrów mleka (cała Polska produkuje 12 miliardów). Wartość sprzedaży wyrobów i towarów to ponad 4,3 miliarda zł rocznie.

Pragnę podziękować wszystkim producentom mleka za osiągnięcia w zakresie wzrostu ilości i jakości skupionego mleka, które spełnia najwyższe standardy światowe. Przewodniczącym i członkom Rad Nadzorczych (zarówno aktualnym, jak i niepełniącym już swojej funkcji) dziękuję za wspólną pracę na rzecz rozwoju Mlekpolu. Niejednokrotnie podejmowane decyzje w sprawie połączeń z innymi podmiotami były ryzykowne, ale wspólnie pokonaliśmy zagrożenia, co pozwoliło zbudować podmiot stabilny i służący swoim członkom. Duże słowa uznania należy wyrazić wobec kadry kierowniczej i pozostałych pracowników, ponieważ potrafili zdobyć i wykorzystać nowoczesną wiedzę techniczną i technologiczną, co pozwoliło na uzyskanie produktów znanych nie tylko na rynku krajowym, ale również zagranicznym. Wspólne i zgodne współdziałanie samorządu, pracowników i Zarządu pozwoliło na pokonanie wszystkich pojawiających się problemów związanych z konsolidacją, przemianami gospodarczymi, specjalizacją zakładów produkcyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu płynności finansowej i wypracowaniu corocznego zysku finansowego.

Ogromnym sukcesem jest to, że Spółdzielnia przez te lata płaciła za mleko terminowo, zachowując jedną z najwyższych cen skupu w kraju.

Liczby te pokazują, że aktywnie i skutecznie przepracowaliśmy te czterdzieści lat. Mając na uwadze zabezpieczenie możliwości dalszego rozwoju produkcji mleka w Waszych gospodarstwach Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Zebranie Przedstawicieli podjęły decyzję o budowie Zakładu Sproszkowanych Wyrobów Mleczarskich w Mrągowie. Tę inwestycję możemy porównać do wprowadzenia na rynek marki „Łaciate”, która była milowym krokiem w rozwoju Spółdzielni i Waszych gospodarstw. Jestem przekonany, że nowy zakład w Mrągowie będzie drugim momentem przełomowym w historii rozwoju Mlekpolu, ale czasami na efekty trzeba poczekać.

W ciągu czterech dekad Mlekpól stał się jedną z największych spółdzielni mleczarskich w naszym kraju, dlatego powinniśmy być dumni i cieszyć się z tego sukcesu oraz wyjątkowego jubileuszu. Jednak na przełomie lat 2019-2020 nastąpił rozłam w Radzie Nadzorczej. Powstała koalicja, która w styczniu dokonała zmian w Prezydium Rady odwołując Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza. Natomiast w maju nastąpiły kolejne zmiany – wymieniono dwóch Wiceprzewodniczących, Sekretarza oraz Przewodniczącego komisji hodowli i skupu. Mniejszość, która utraciła decydujący głos nie może jednak pogodzić się z tą decyzją, nie akceptuje wyborów większości, dlatego rozpoczęła publiczną krytykę Zarządu i Spółdzielni. Pragnę Państwa zapewnić, że wszelkie informacje o funkcjonowaniu Spółdzielni są udzielane wszystkim jej Członkom podczas comiesięcznych posiedzeń.

Doniesienia medialne powielają nieprawdziwe zarzuty, które wymagają sprostowania. Przywołane w artykułach stwierdzenie – „poprzednia Rada Nadzorcza nie sprawowała żadnej funkcji kontrolnej” jest kuriozalne, ponieważ wszyscy Członkowie kierujący obecnie zarzuty wobec Spółdzielni,

zasiadają w RN przynajmniej od dwóch kadencji, część z nich nawet od pięciu (piastują to stanowisko już blisko 20 lat).

Premia roczna dla Zarządu była zawsze przyznawana z inicjatywy Rady (jednomyślnie, poza rokiem 2019, kiedy jeden z Członków zagłosował przeciw). Kolejnym zarzutem jest nazywanie „jałmużną” średniej ceny za mleko za 2019 r. w Mlekpole, która wynosiła 1,52 zł, co stanowi drugą pod względem wysokości kwotę płaconą przez podmioty skupowe w Polsce. Takie podejście jest nie tylko niezrozumiałe, ale i krzywdzące, ponieważ porównując podmioty o podobnej skali działalności, warto podkreślić, że była to cena najwyższa. Chociaż mamy jeszcze dużo do zrobienia w tej kwestii, należy jednak patrzeć na rynek i to jak Spółdzielnia sobie radzi w porównaniu do innych podmiotów. W tej sprawie głos Członków Mlekpole był decydujący, ponieważ często pojawiały się głosy, że najważniejsza jest stabilność i pewność ceny, dlatego Zarząd Spółdzielni podjął to wyzwanie i postanowił utrzymywać niezmienną cenę w ciągu roku mimo wahań na rynku. Dodatkowo udało się wypracować dla dostawców premię w wysokości 10 gr za każdy litr mleka z czego uchwałą Rady Nadzorczej, 5 groszy zasilono fundusz udziałowy.

W mediach pojawiła się również informacja o zakupach luksusowych samochodów. Tegoroczne czy zeszłoroczne uzupełnienia zaplecza samochodowego nie odbiegały od przyjętych zasad, a wyeksploatowany sprzęt należy po prostu zmieniać (część aut miało ponad 400 tys. km przebiegu). Spółdzielnia stara się, aby te zakupy były dokonywane na początku roku, ponieważ wówczas możemy liczyć na największe rabaty. W 2019 i 2020 r. Spółdzielnia zakupiła po 5 samochodów. Średnioroczne zakupy Spółdzielni w tym okresie nie stanowiły większego kosztu niż 500 tys. zł, co przy skali jej działalności jest rzeczą naturalną.

Spółdzielnia współpracuje z około dwustoma przewoźnikami i żaden z nich nie pełni (wbrew sprzecznym z prawdą zarzutem) funkcji Kierownika Działu Logistyki. Ponadto wszystkich przewoźników obowiązuje jeden wzór umowy oraz cennik za świadczone usługi i żaden z nich nie jest uprzywilejowany.

Inwestycja w Mrągowie, której poświęcono ostatnie trzy lata już funkcjonuje z dużym sukcesem, a obecnie budowany jest portfel klientów oraz rozbudowywana jest gama produktów. Możliwość szybkiej produkcji dużej ilości prosz-

ków jest niezwykle istotna przy tegorocznych drastycznych zmianach popytu związanych z epidemią.

Do tej pory nie pojawiły się żadne pytania od członków Rady Nadzorczej, które pozostałyby bez odpowiedzi Zarządu. Zarzuty w tym zakresie są niezrozumiałe, ponieważ comiesięczne obrady Rady Nadzorczej zostają przygotowywane w taki sposób, aby udzielić pełnej informacji o wszystkich bieżących sprawach oraz przyszłych inwestycjach. Plany inwestycyjne każdego roku zatwierdzane są przez Radę Nadzorczą i Zebranie Przedstawicieli. RN jest także na bieżąco informowana o ich realizacji.

Wynagrodzenie dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza i wszyscy członkowie RN posiadają o tym pełną wiedzę.

Konflikt w Radzie ma charakter międzyludzki, co jest rzeczą naturalną, ale upowszechnienie w mediach, administracji, czy wśród parlamentarzystów nieprawdziwych oskarżeń wobec Spółdzielni jest szkodliwe dla jej wizerunku i wiarygodności. Wszystkie wątpliwości, które mają członkowie Rady mogą i powinny być wyjaśnione przede wszystkim wewnątrz Spółdzielni przy wykorzystaniu legalnych dostępnych dla jej członków instrumentów, bez kreowania publicznej krytyki naszej Spółdzielni. Wpływa to negatywnie na sprzedaż wyrobów Mlekpole, współpracę z kontrahentami, bankami i może przynieść nieprzewidywalny negatywny skutek w przyszłości, co może powodować konieczność tworzenia rezerw na trudne do przewidzenia zdarzenia.

Szanowni Członkowie, Spółdzielnia jest Waszą własnością i Waszym dorobkiem, dlatego nie pozwólcie, aby praca wykonana przez Was oraz pracowników Spółdzielni została zniweczona przez nieodpowiedzialne zachowania części członków Rady Nadzorczej. Takie publiczne szkalowanie Spółdzielni jest bardzo szkodliwe dla jej funkcjonowania i przyszłości.

Ponieważ członkowie Rady nie mogą znaleźć kompromisu, uważam, że problem ten powinien zostać rozwiązany na najbliższym Zebraniu Przedstawicieli, które odbędzie się 15 września bieżącego roku. Mam nadzieję na zakończenie powstałych sporów oraz dalszą wspólną i konstruktywną pracę dla dobra Spółdzielni.

Prezes Zarządu SM Mlekpole
Edmund Borawski

Oświadczenie p. Sławomira Przytuły – Przewodniczącego Rady Nadzorczej SM Mlekpól

Szanowni Państwo,

w ostatnim czasie media obieżyły informacje dotyczące zmian w Radzie Nadzorczej Mlekpól. Mniejszościowa grupa Członków RN w swoich oświadczeniach oraz listach skierowanych do polityków czy mediów, komentując bieżącą sytuację, niejednokrotnie przekazuje nieprawdziwe informacje w wielu istotnych kwestiach. Działania te nie tylko podważają dobre imię Mlekpól, ale również idee spółdzielczości, która jest podstawą naszej działalności. Mimo sporu, który powstał w Radzie Nadzorczej, pragnę podkreślić, że Spółdzielnia działa bez zmian, a wszelkie decyzje podejmowane w ostatnim czasie są wyrazem troski o dobro wszystkich członków SM Mlekpól i pozwalają zachować ciągłość pracy, także w trudnym okresie epidemii.

W styczniu bieżącego roku doszło do podziału Rady Nadzorczej, czego następstwem była wymiana Członków prezydium. Niestety, już po kilku miesiącach nowej koalicji zauważyłem, że nie podąża ona w kierunku, który został przez nas początkowo wyznaczony, dlatego wówczas podjąłem decyzję o wystąpieniu z niej. Jedną z deklaracji części Członków Rady Nadzorczej była bowiem całkowita wymiana Zarządu oraz kadry kierowniczej. W konsekwencji mogło to doprowadzić do destabilizacji Spółdzielni i negatywnie wpłynąć na działalność naszych rolników. Wnioski dotyczące powołania zewnętrznego Zarządu czy przeniesienie siedziby Mlekpól do Warszawy bezpośrednio uderzały w zasadę spółdzielczości i transparentności, dlatego wywołały mój zdecydowany sprzeciw. Jako przewodniczący Rady Nadzorczej odpowiadam bowiem za bezpieczeństwo oraz zapewnienie godnego bytu rolnikom i ich rodzinom. Dlatego wycofałem się z tej koalicji i działań, które prowadziłyby do zaprzepaszczenia pokładów ciężkiej i sumiennej pracy rolników oraz pracowników Mlekpól, których zaangażowanie pozwoliło na tak spektakularny rozwój Spółdzielni.

Nie była to łatwa decyzja, ponieważ podważona została moja wiarygodność w oczach niektórych Członków RN. Jako przewodniczący RN nie mogłem jednak pozwolić, aby błędne decyzje doprowadziły do niestabilności Spółdzielni, ponieważ mogłoby to skutkować m.in. zachwianiem regularności wypłat dla rolników za dostarczone mleko oraz wykonaną ciężką pracę na rzecz wspólnego dobra.

Decyzja ta nie znalazła aprobaty u ośmiu radnych – w większości wieloletnich członków Rady Nadzorczej (obecnie zachowują się oni tak, jakby weszli do Rady Nadzorczej dopiero w tym roku), którzy przekazali do publicznej wiadomości wiele nieprawdziwych, przez co szkodliwych dla Spółdzielni informacji. Niepokojem napała mnie fakt, że te pomówienia (niemające umocowania w rzeczywistości) są często przyjmowane przez rolników, wśród których rodzą uzasadnioną niepewność.

Podkreślam jednocześnie, że przyczyną konfliktu w Radzie Nadzorczej były osobiste interesy mniejszości koalicyjnej (odwołanie z Prezydium), a wszelkie inne podnoszone przez nich kwestie pojawiły się dopiero później jako pretekst do nierzetelnych ataków na Spółdzielnię.

Chciałbym zaapelować do wszystkich Członków RN o pojednanie i wspólną pracę na rzecz rozwoju naszej Spółdzielni. Powinniśmy razem budować potencjał Mlekpól oraz wszystkich ponad 9 tys. gospodarstw członkowskich.

Przewodniczący Rady Nadzorczej SM Mlekpól
Sławomir Przytuła

Rozmowa z Mirosławem Borawskim wieloletnim dyrektorem Oddziału Zakładu Produkcji Mleczarskiej w Kolnie

Słowa podziękowania od Pana Prezesa Edmunda Borawskiego:

Jedną z osób zasłużonych dla Mlekpola jest niewątpliwie Mirosław Borawski, dyrektor oddziału w Kolnie, który w tym roku przeszedł na emeryturę. 20-letnie zaangażowanie p. Mirosława przyczyniło się do rozwoju zakładu, a na długiej liście dokonań znajdują się m.in. rozbudowanie procesu produkcji oraz zrealizowanie licznych inwestycji. Zaangażowanie w pracę p. Mirosława to doskonały przykład dla kolejnych pokoleń pracowników. Chciałbym gorąco podziękować za wieloletnią pracę na rzecz rozwoju naszej Spółdzielni. Życzę spokojnej emerytury, wypełnionej pięknymi chwilami w gronie najbliższych.

CZY PAMIĘTA PAN SWÓJ PIERWSZY DZIEŃ PRACY?

Pamiętam go bardzo dobrze. 1 marca 1979 r. rozpocząłem pracę w OSM w Kolnie na stanowisku instruktora służby surowcowo-skupowej. Po 3 latach awansowałem na kierownika działu skupu, a następnie zostałem powołany w skład Zarządu jako zastępca Prezesa ds. skupu, handlu i transportu.

PRZYPOMNIJMY, W 1979 R. OSM W KOLNIE NIE WCHODZIŁA W SKŁAD SM MLEKPOL...

Tak, był to już wtedy nowoczesny zakład przerabiający dziennie ponad 200 tys. litrów mleka. Wraz ze wzrostem produkcji mleka należało nadal modernizować firmę, żeby zwiększać jej możliwości. Wybudowano budynek odbioru mleka, solownię oraz uruchomiono produkcję kazeiny. W 1992 r. dokonano zakupu nowoczesnej linii do produkcji serów dojrzewających, a 3 lata później drugą linię do produkcji serów nalewanych typu havarti. Jednak w obliczu problemów finansowych, decyzją Rady Nadzorczej, rozpoczęliśmy rozmowy z SM Mlekpól ws. połączenia obu firm. W czasie rozmów zmienił się skład Zarządu, a ja zostałem powołany na funkcję Prezesa Zarządu, otrzymując zadanie negocjowania warunków połączenia z Mlekpolem.

KIEDY TO NASTĄPIŁO?

Wiosną 1999 r. Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o połączeniu obu Spółdzielni na zasadach Prawa Spółdzielczego. 1 września tamtego roku SM „Kurpianka” w Kolnie została przejęta przez SM Mlekpól w Grajewie. Z dniem połączenia zostałem zatrudniony jako Dyrektor Zakładu w Kolnie.

CO SIĘ WÓWCZAS ZMIENIŁO?

Nastąpił dynamiczny rozwój produkcji. W 1999 r. zakład skupił 90 mln litrów mleka od 4700 dostawców, a w ciągu kolejnych 10 lat ta ilość mleka podwoiła się. Ponadto rozpoczęła się modernizacja zakładu w kierunku produkcji serów, odbioru, przerobu i zwózki mleka. Zmodernizowano pomieszczenie odbioru mleka poprzez zakup pompy dużej wydajności, nową wirówkę i baktofugator. Zainwestowano w maszyny, zmodernizowano linię produkcyjną, zwiększając jej wydajność do 300 tys. litrów na dobę oraz wybudowano halę, w której zamontowano nową linię do produkcji serów. Umożliwiło to przetwarzanie dodatkowych 400 tys. litrów surowca. Ogólnie zakład mógł już przerabiać 700 tys. litrów w ciągu doby, produkując 70 ton sera dziennie. Dodatkowo zmodernizowano maszynownię chłodniczą, stację uzdatniania wody, sprężarkownię powietrza, zainstalowano urządzenia do nowej kotłowni gazowej i wymieniono linie energetyczne.

A W PLANACH KOLEJNE INWESTYCJE?

Tak, w planach jest budowa nowych hal produkcyjnych oraz zakup nowej linii produkcyjnej do sera cheddar czy rozbudowa topialni sera. Odchodząc na emeryturę zostawiłem zakład, który będzie się dalej rozwijał i gdzie członkowie Spółdzielni otrzymują gwarancję sprzedaży mleka w cenach zapewniających im utrzymanie i rozwój gospodarstw.

Rozmowa z Aleksandrem Naruszko, byłym kierownikiem Handlu ZPM w Mrągowie

Słowa podziękowania od Pana Prezesa Edmunda Borawskiego:

Serdeczne podziękowania składam Aleksandrowi Naruszko, byłemu dyrektorowi handlu w ZPM Mrągowo. Pan Aleksander wpłynął m.in. na rozwój ogólnopolskiej sieci dystrybucji w SM Mlekpól, dzięki czemu nasze produkty szybko i bezpiecznie trafiają do wszystkich zakątków Polski. To wielki sukces osiągnięty poprzez ciężką pracę i stworzenie zgranego oraz skutecznego zespołu. Życzę jeszcze wielu lat w zdrowiu, by znalazł Pan czas i siły na realizację pasji i marzeń.

JAK DŁUGO PRACOWAŁ PAN W SM MLEKPOL?

Po połączeniu zakładów w Mlekpolu pracowałem od października 2000 r. do końca marca 2020 r., czyli spędziłem w Spółdzielni niemal 20 lat mojego życia zawodowego. Przez cały ten czas pracowałem jako kierownik działu handlu w zakładzie w Mrągowie.

JAK WSPOMINA PAN SWOJE POCZĄTKI W SM MLEKPOL?

Początki pracy były trudne i wymagały ode mnie dużego zaangażowania. Jedną z przeszkód był fakt, że magazyny znajdowały się w pobliżu poszczególnych zakładów produkcyjnych (m.in. dwa magazyny na produkty świeże, jeden na sery), a po połączeniu zakładów rozpoczęło się przenoszenie towarów do magazynu w Grajewie. Intensyfikacja pracy sprawiała, że Mlekpól zatrudniał coraz więcej pracowników, a nasza Spółdzielnia sukcesywnie się rozrastała. Kolejnym krokiem było wybudowanie nowego magazynu nabiałowego, gdzie został również przeniesiony dział handlu oraz rozdzielenie magazynu od handlu - wówczas zostałem kierownikiem tego działu.

CO SIĘ ZMieniŁO W TYM CZASIE?

Nasze zakłady bardzo intensywnie się rozwijały, wzrastała produkcja i popyt na produkty. Kamieniem milowym było wprowadzenie systemu SAP. Oprogramowanie to

pozwoło zoptymalizować proces zarządzania w Mlekpolu. Wdrożenie tej innowacji usprawniło planowanie, co zdecydowanie ułatwiło naszą codzienną pracę.

Początkowo dystrybucja wszystkich produktów na cały kraj była prowadzona z Mrągowo. Z biegiem czasu przenosiliśmy część pracy do innych zakładów, które zaczęły się specjalizować w produkcji konkretnego asortymentu. Jako przykład możemy podać m.in. śmietany, które rozpoczęto wytwarzać w Sokółce czy sery, które są pakowane w Grajewie.

Zakłady rozwijały się, dochodziły nowe produkty i zwiększała się dystrybucja, dlatego stanęliśmy przed koniecznością zwiększenia liczby pracowników, aby nadążyć z realizacją wysyłek. Z czasem część obsługi przeszła do Zambrowa, Radomia czy Mrągowo. Każdy z tych zakładów dystrybuje swój asortyment do innych regionów naszego kraju.

Z CZEGO JEST PAN NAJBARDZIEJ DUMNY?

Te wszystkie lata ukazały niezwykły potencjał naszych pracowników. Mimo, że skład załogi ulegał zmianom, przez ten czas stworzyliśmy solidny, rozumiejący się, ambitny i skuteczny zespół. Odczuwam dużą dumę z tego powodu i bardzo dziękuję wszystkim współpracownikom, których poznałem w trakcie 20 lat obecności w Mlekpolu.

JAKIE MA PAN PLANY NA EMERYTURĘ?

Moim głównym celem na emeryturze jest aktywny wypoczynek na działce i w ogrodzie.

Polska Izba Mleka wybrała nowe władze

Podczas posiedzenia Walnego Zgromadzenia Polskiej Izby Mleka został powołany nowy Zarząd organizacji. Na przewodniczącego PIM wybrano **Edwarda Bajko**, stanowiska wiceprezesów uzyskali **Zbigniew Kalinowski** oraz **Dariusz Sapiński**, natomiast skarbnikiem został **Paweł Pasternak** z SM Mlekpól.

To zakończenie niezwykle ważnej epoki w historii Polskiej Izby Mleka. Po dwunastu latach pełnienia funkcji przewodniczącego (maksymalna liczba 3 kadencji) ze stanowiska odszedł **Pan Edmund Borawski**, prezes SM Mlekpól.

Funkcję prezesa Polskiej Izby Mleka pełniłem od początku jej działalności. Jestem dumny, że przez ten czas zbudowaliśmy ważną i cenioną platformę, która pozwala na wymianę doświadczeń i wiedzy, a z drugiej strony przyczynia się do rozwoju przetwórstwa nabiałowego w Polsce. Przez ten czas byliśmy i wciąż jesteśmy ważnym głosem społecznym. Jednym z przykładów była inicjatywa ustawodawcza ws. zmian w przepisach o nieuczciwej konkurencji oraz zwalczaniu praktyk monopolistycznych. Dziękuję wszystkim za ten wspólnie spędzony czas. Wierzę, że Polska Izba Mleka będzie się dalej rozwijała - powiedział prezes SM Mlekpól Pan Edmund Borawski.

Polska Izba Mleka powstała w 2008 r., a w swoich szeregach zrzesza najważniejszych i największych przedstawicieli branży mleczarskiej w naszym kraju.

REKLAMA

Koncepcja NO STRESS

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu i oczekiwaniom hodowców, opracowaliśmy koncepcję NO STRESS. Dodatki paszowe stosowane w TMR lub PMR zapobiegające stresowi cieplnemu i chroniące przewód pokarmowy krów mlecznych.

Dzięki odpowiednio zbilansowanym składnikom i zastosowaniu najlepszej jakości surowców nasze rozwiązania pozwalają utrzymać zdrowotność stada na wysokim poziomie i osiągnąć oczekiwane wyniki produkcyjne.

Koncepcję NO STRESS tworzą produkty:

- > Mervit®bupH steady
- > Mervit®bupH stress
- > Mervit Heat Inhibitor

Więcej informacji:

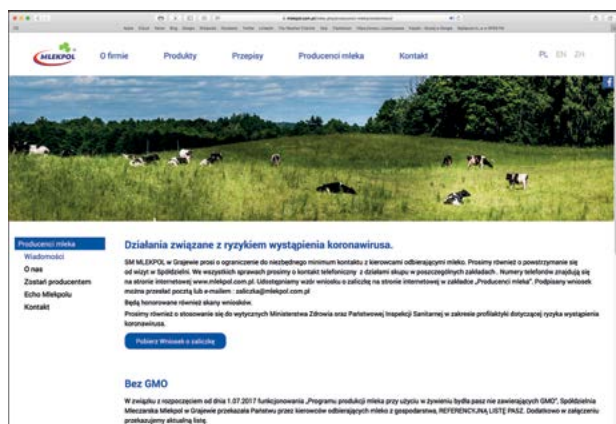
www.agrifirm.pl lub tel. +48 61 293 19 70

Better
Together

 agrifirm

Zakładka informacyjna dla producentów mleka

Spółdzielnia Mleczarska Mlekpól przygotowała na swojej stronie internetowej nową zakładkę z najważniejszymi informacjami dla dostawców mleka, z którymi współpracuje.

Zakładka została wyróżniona na górze strony, tak by osoby zainteresowane miały do niej łatwy i szybki dostęp. Pod linkiem: www.mlekpól.com.pl/index.php/produccenci-mleka/wiadomosci/ znaleźć można aktualności dotyczące postępowania w zakresie dostaw mleka w czasie pandemii koronawirusa. Na stronie znajduje się również lista z numerami telefonów do poszczególnych placówek.

fonów do poszczególnych placówek.

Producenci mleka mogą również pobrać ze strony wnioski o udzielenie pożyczki przez SM Mlekpól, a także aktualną listę referencyjną pasz, która obowiązuje w ramach programu produkcji mleka przy użyciu pasz niezawierających GMO w żywieniu bydła.

..... **REKLAMA** .....

360° wokół higieny wymienia

Kompleksowy program zwalczania Mastitis w oparciu o:

- ▲ **Oxy-Foam®** piana do strzyków przed dojem.
- ▲ **Romit® BF** dezynfekcja aparatu udojowego pomiędzy kolejnymi dojami.
- ▲ **Io-Shield® D** środek barierowy do strzyków po doju.
- ▲ **Phytoshield® D** wsparcie higieny wymion w okresie zasuszenia.

To radykalne zmniejszenie strat związanych z Mastitis, poprawa jakości mleka i większa produkcja mleka.

Aby zapobiec ewentualnemu rozpowszechnianiu Mastitis regularnie zamaczaj aparat udojowy w wiadrze z przygotowanym roztworem **Romit® BF** - po każdym jego zdjęciu ze strzyków krowy lub połącz aparat udojowy z **Flushomatic®** - urządzeniem do automatycznego natryskiwania **Romit® BF**.

Romit® BF

Produkt zawierający kwas nadoctowy, przeznaczony do szybkiej dezynfekcji aparatów udojowych pomiędzy kolejnymi dojami

ECOLAB®

Everywhere It Matters.

Ecolab Sp. z o.o. | 31-323 Kraków, Ul. Opolska 114 | Tel. +48 1226 16 100, Mob. +48 500 060 572 | www.ecolab.pl

Problemy utylizacji zanieczyszczonego mleka

**WYPOWIEDŹ DYREKTORA DZIAŁU SKUPU
- KAZIMIERZA CZERNEWSKIEGO**

Powstawanie odpadów jest nieodłączną częścią każdej działalności produkcyjnej. Problemy z ich zagospodarowaniem nie omijają również gospodarstw mleczarskich oraz naszych zakładów przetwórczych. Zaostrzające się przepisy prawne dotyczące postępowania z odpadami, a szczególnie obowiązek (od 1 stycznia 2020 r.) rejestracji i dokumentowania w „Bazie danych o odpadach” (BDO), przysporzyły zakładom przetwórczym i gospodarstwom dużo kłopotów. Z perspektywy dostawcy najbardziej uciążliwy jest problem zanieczyszczonego mleka pozostałościami antybiotyków i innych niedozwolonych substancji. Choć przypadki stwierdzenia zanieczyszczonego mleka są coraz rzadsze, to ze względu na wagę problemu staramy się wyeliminować je wszystkie.

Procedury obowiązujące w zakładach produkcyjnych naszej Spółdzielni pozwalają zidentyfikować zanieczyszczone mleko zanim zostanie przyjęte do zakładu i uniemożliwiają jego użycie do produkcji. Taka sytuacja nakłada na Spółdzielnię obowiązek utylizacji tego surowca, ponieważ stanowi on materiał kategorii 2, który nie może zostać przeznaczony do spożycia zarówno przez ludzi, jak i przez zwierzęta. Od 1 stycznia do utylizacji zanieczyszczonego surowca upoważnione są tylko zakłady, które zarejestrowane są w BDO, spełniają określone warunki i posiadają odpowiednie certyfikaty. Wymaga się od zakładów utylizacyjnych ponoszenia dodatkowych kosztów, które zostały

przeniesione na klienta i spowodowały podniesienie opłat za utylizację mleka. Do niedawna średni koszt utylizacji 1 litra zanieczyszczonego mleka wynosił od 30 do 50 groszy, dziś jest to od 80 groszy nawet do 1,20 zł w zależności od zakładu utylizacyjnego. W związku z podniesieniem kosztów za utylizację wzrosła również opłata za zanieczyszczenie mleka substancjami niedozwolonymi w naszej Spółdzielni. W skład tej opłaty wchodzi:

- wartość całości zanieczyszczonego mleka w cysternie,
- koszty utylizacji,
- koszty transportu do zakładu utylizacyjnego.

Jest to niebagatelna kwota dla dostawcy i duży problem logistyczny dla Spółdzielni, dlatego też przy każdej nadarzającej się okazji staramy się przypominać o zasadach prawidłowego postępowania w trakcie leczenia krów oraz udostępniamy we wszystkich zakładach możliwość badań mleka od krów po leczeniu, aby zminimalizować ryzyko zanieczyszczeń.

Mlekpól przystępuje do akcji #GaszynChallenge i wspiera leczenie małej Hani

Wykonywanie pompek lub przysiadów i przekazanie środków finansowych na leczenie dzieci, które zmagają się z rzadkimi chorobami - to główne założenia akcji #GaszynChallenge. Podjęliśmy wyzwanie, które ma na celu zbiórkę funduszy na leczenie małej Hani.

Nominację ze strony władz lokalnych Gminy Grajewo przyjęliśmy z dużą radością, a dołączenie Mlekpól do akcji #GaszynChallenge było naturalną decyzją. Cieszy nas ogromne zaangażowanie pracowników, niezależnie od zajmowanego stanowiska i miejsca pracy. Dotychczas w akcję włączyły się m.in. zakłady produkcyjne w Bydgoszczy, Mrągowie, Radomiu, Sokółce, Suwałkach, Sejnach i Kolnie. *Pomoc najmłodszemu nie jest nam obca - regularnie wspieramy lokalne inicjatywy angażujące dzieci i młodzież, szkoły specjalne, młodzieżowe kluby sportowe oraz domy dziecka i rodziny zastępcze. Czujemy dużą odpowiedzialność społeczną, ponieważ to my-dorośli, powinniśmy tworzyć odpowied-*

nie warunki, aby zapewnić jak najpełniejszy rozwój młodego pokolenia - komentuje Edmund Borawski, prezes SM Mlekpól.

Nagrania z wykonywanego zadania przez pracowników Spółdzielni można zobaczyć w mediach społecznościowych - <https://www.facebook.com/mlekpól/>. Do akcji sukcesywnie dołączają kolejne zakłady i pracownicy SM Mlekpól. Akcję można śledzić pod adresem - <https://www.siepomaga.pl/hania>.

Mleko Łaciate w opakowaniach blisko natury

Marka Łaciate, chcąc dostosować swoje produkty do oczekiwań konsumentów, wprowadza innowacyjne, opakowania kartonowe, które w 89% zostały wykonane z materiałów pochodzących z surowców odnawialnych. Dodatkowo, w całości nadają się do

recyklingu. Takie rozwiązanie jest nie tylko przyjazne naturze, ale także ekonomiczne - zużywamy wówczas mniej surowców, a z odzyskanych materiałów powstają nowe przedmioty, które mogą nam służyć przez kolejne lata.

Marka Łaciate postanowiła zrewolucjonizować opakowania swojego mleka i postawić na rozwiązania bliższe naturze. Materiały, z których zostały stworzone opakowania w 89% pochodzą ze źródeł odnawialnych - karton z drzew, a części plastikowe (folia i zakrętka) stworzono na bazie etanolu z trzciny cukrowej. Surowce pochodzą z odnawialnych certyfikowanych plantacji. To uprawy stworzone specjalnie w tym celu, zatem rośliny wykorzystane do wytworzenia opakowań mogą później odrosnąć, wszystko odbywa się na odpowiedzialnie zarządzanych i regularnie kontrolowanych uprawach. Potwierdza to między innymi certyfikat FSC™. Emisja CO₂ pochodząca z produkcji nowych opakowań mleka Łaciate została zredukowana o 19%, w porównaniu ze standardowym kartonem na mleko.

„ŁaciaTY i JA” - nowa kampania serków śmietankowych Łaciatych

Ilu ludzi, tyle opinii i... kulinarnych upodobań. Nawet w jednej rodzinie każdy ma swój ulubiony smak, ukochaną kanapkę albo po prostu ochotę na coś innego. W nowej kampanii serków śmietankowych Łaciatych inspirowujemy smakiem i przepisami.

Bogactwo oferty serków Łaciatych pozwala zadowolić każdy gust i zaspokoić apetyt. Czyj? Mój, Twój i wszystkich, którzy kochają ten pyszny i naturalny smak. Są znakomitym urozmaicheniem posiłków oraz okazją do wzbogacenia smaków wielu potraw. Przez najbliższe miesiące będziemy aktywować i zachęcać konsumentów do odkrywania ich różnorodności

oraz możliwości zastosowań. Inspiracje można znaleźć w serwisie najlepszewkuchni.pl.

W związku z kampanią marketingową serków Łaciatych zaprezentowano nową komunikację wizerunkową, przygotowano także internetowe spoty reklamowe 15" i 6". Działania te zostaną wsparte w mediach społecznościowych i za pomocą kampanii bannerowej oraz dodatkowymi akcjami [#Łaciaty-takanapka](https://twitter.com/Łaciaty) i [#Łaciateprzepisy](https://twitter.com/Łaciaty), a także współpracą z influencerami, którzy stworzą [#Łaciateam](https://twitter.com/Łaciateam). Dla wielbicieli „łaciatych smaków” przygotowano konkursy z atrakcyjnymi nagrodami.

Śmietany Łaciate w nowej kampanii reklamowej

W lipcu wystartowała letnia kampania marketingowa śmietan Łaciatych 12%, 18% i 22%. Celem działań promocyjnych jest budowanie świadomości marki oraz popularyzowanie naszych produktów. W ramach akcji zostały zaplanowane zarówno działania digitalowe, jak i spoty telewizyjne.

Produkty promowane są poprzez emisję billboardów sponsorskich na antenie Telewizji Polskiej, Polsat,

TVN oraz stacji tematycznych. Równocześnie prowadzone są szeroko zasięgowe działania w Internecie - kampania display, social media, YouTube. Ważnym elementem działań jest platforma najlepszewkuchni.pl. Konsumenci znajdą na niej przepisy na pyszne i zdrowe posiłki w tradycyjnej oraz nowej odsłonie, a także inspiracje kulinarne z użyciem śmietan Łaciatych, które są naturalne, mają prosty skład bez zagęstników i konserwantów.

Współpraca SM Mlekpól z LOTOS Oil, czyli polska kooperacja branży mleczarskiej i paliwowej

WSPÓŁCZESNE POLSKIE ROLNICTWO CORAZ CZĘŚCIEJ WYKORZYSTUJE NAJNOWSZE TECHNOLOGIE I NOWOCZESNY SPRZĘT ŚWIATOWEJ KLASY. WYCHODZĄC NAPRZECIWO ROSNĄCYM POTRZEBOM TEGO SEKTORA, SPÓŁKA LOTOS OIL OPRACOWAŁA WYSOKOSPECJALISTYCZNE PRODUKTY AGROL, KTÓRE BĘDĄ DOSTĘPNE DLA DOSTAWCÓW MLEKA WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z SM MLEKPOL. O SZCZEGÓŁACH NAWIĄZANEJ KOOPERACJI MÓWIĄ EDMUND BORAWSKI, PREZES SPÓŁDZIELNI MLECZARSKIEJ MLEKPOL ORAZ ADAM WOJCIECH SEKŚCIŃSKI, PREZES LOTOS OIL.

CZY MOŻE PAN ZDRADZIĆ, NA CZYM BĘDZIE POLEGAŁA WSPÓŁPRACA I JAKIE KORZYŚCI PRZYNIESIE DOSTAWCOM SM MLEKPOL ORAZ BRANŻY MLECZARSKIEJ?

Na wstępie chciałbym podkreślić, że bardzo cieszymy się z podjętej między naszymi firmami współpracy. Zawsze zaznaczam, że kooperacja polskich firm jest bardzo ważna dla rozwoju gospodarki i dbania o polski kapitał. Możliwość realizowania wspólnych działań dwóch podmiotów, będących znaczącymi graczami w swoich branżach, to ogromna szansa na rozwój. Przewiduje się, że globalne zapotrzebowanie na mleko znacznie wzrośnie w ciągu najbliższych dziesięcioleci, co pozwoli na dynamiczny wzrost tego sektora w Polsce. W związku z tym naszym obowiązkiem jest zapewnienie wsparcia dla Rolników, dostarczających nam każdego dnia mleko – owoc swojej ciężkiej pracy. Dzięki współpracy z LOTOS OIL nasi dostawcy będą mieli możliwość korzystania z innowacyjnych rozwiązań, stanowiących ułatwienie w codziennych zadaniach i zapewniających niezawodność działania maszyn. Działania SM Mlekpól z LOTOS Oil będą prowadzone na szeroką skalę, chodzi o efekt synergii opartej na wzajemności i wymianie produktowej.

W JAKI SPOSÓB WSPÓŁPRACA Z LOTOS OIL POMOŻE DOSTAWCOM SM MLEKPOL ?

Przede wszystkim jest to wsparcie techniczne, czyli dostarczenie najlepszej jakości produktów służących do konserwacji maszyn, takich jak ciągniki czy traktory, z których Rolnicy korzystają na co dzień. Należy wziąć pod uwagę, że

w polskich gospodarstwach rolniczych pracuje blisko 1,5 miliona traktorów. Do tego trzeba doliczyć jeszcze kombajny oraz szereg urządzeń, bez których trudno wyobrazić sobie dzisiejsze rolnictwo. To maszyny niezbędne do codziennej pracy i stałego rozwijania przemysłu mleczarskiego. Naszym zadaniem jest to, by dawać Rolnikom możliwość korzystania z najnowszych technologii i produktów wysokiej jakości.

JAKOŚĆ MA ZNACZENIE, CZYLI WARTO ZDECYDOWAĆ SIĘ NA SPRAWDZONY OLEJ?

Wybierając oleje wysokiej jakości, jak środki smarowe AGROL, możemy zadbać o niezawodną pracę maszyn rolniczych w każdych warunkach klimatycznych niezależnie od sposobu eksploatacji, w trakcie całego sezonu prac polowych. Najistotniejsze jest jednak, że od blisko 30 lat są one testowane przez producentów rolnych w kraju i za granicą, a to oznacza, że są już sprawdzone i godne polecenia.

CZY SĄ TO KORZYŚCI TYLKO DLA SAMYCH ROLNIKÓW?

Nie tylko. Branża mleczarska opiera się na pracy zakładów przetwórczych. Ciągłość pracy zapewnia nam niezawodność maszyn, które potrzebują odpowiednich smarów i olejów. Zważywszy, że rynek mleka w Polsce dynamicznie się rozwija, musimy być pewni, że także technicznie nasze zakłady będą do tego przygotowane. W ciągu 15 lat od wejścia do Unii Europejskiej skup mleka w Polsce zwiększył się o 3 mld litrów (do 2018 roku wg. danych GUS). W tym okresie wolumen dostaw mleka w Unii Europejskiej wzrósł o 17% co oznacza, że średnie tempo przyrostu skupu mleka w Polsce było dwukrotnie szybsze od obserwowanego w UE. Wartość eksportu branży mleczarskiej w tym czasie zwiększyła się o 139% do 2,07 mld EUR. Jest to dla nas sygnał, że przetwórstwo będzie się rozwijać i właśnie dlatego niezbędne jest nam odpowiednio przygotowane zaplecze technologiczne.

Adam Wojciech Sekściński, Prezes LOTOS Oil

DLACZEGO AGROBIZNES TO WAŻNY KIERUNEK SPRZEDAŻY DLA LOTOS OIL?

Polskie rolnictwo zawsze było w kręgu zainteresowania LOTOS Oil z uwagi na dynamiczny rozwój, wykorzystanie nowych technologii i najnowocześniejszego, światowej klasy sprzętu. To bardzo ważna branża dla kraju, która powinna posiadać możliwość stałego wzrostu wydajności i ekonomiki pracy. W polskich gospodarstwach można znaleźć zarówno maszyny kilkunastoletnie, jak i nowe – działające w oparciu o najnowsze technologie. Dobór efektywnych i niezawodnych cieczy eksploatacyjnych ma kluczowe znaczenie zarówno dla jednej, jak i drugiej grupy, mając na względzie różne warunki pogodowe i sposoby eksploatacji. Doświadczenie LOTOS Oil w produkcji środków smarowych produktów daje gwarancję tej niezawodności.

JAK KSZTAŁTUJE SIĘ SZACOWANE ZAPOTRZEBOWANIE NA SPECJALISTYCZNY OLEJ DO SMAROWANIA MASZYN ROLNICZYCH W NAJBLIŻSZYCH LATACH?

Spółka oferuje szereg środków smarowych przeznaczonych do smarowania poszczególnych elementów ciągników i maszyn rolniczych takich jak silnik, skrzynia biegów, przekładnia główna czy układ hydrauliczny. W agrobiznesie zwiększa się zarówno średnia wielkość gospodarstw, jak też ilość i jakość używanego w nich sprzętu. To z kolei oznacza szacowane na minimum 20 tysięcy ton zapotrzebowanie na oleje wielofunkcyjne.

ILE POLSKI ROLNIK MOŻE OSZCZĘDZIĆ (NP. W SKALI ROKU), KORZYSTAJĄC Z PRODUKTU POLSKIEJ PRODUKCJI?

Niewątpliwą przewagą konkurencyjną produktów LOTOS AGROL i LOTOS TURDUS jest ich stosunek jakości do ceny. Dla Spółki kluczowym jest również obniżenie kosztów operacyjnych klienta,

związanych z przestojem maszyn, konserwacją czy częstą wymianą oleju. Przy stosowaniu środków AGROL i TURDUS mówimy o oszczędnościach do 13% na konserwacji, a dzięki dłuższym okresom pomiędzy wymianami oleju zużycie środków smarowych może się obniżyć nawet o 15%. Stosowanie niezawodnego i sprawdzonego oleju to także mniejsza liczba awarii i przestojów maszyny. To nie tylko oszczędności, a także zwiększenie produktywności i wydajności.

POCZĄTKI PANA KARIERY ZAWODOWEJ ZWIĄZANE SĄ Z SM MLEKPOL, CZY Z SENTYMENTEM WSPOMINA PAN PRACĘ W SPÓŁDZIELNI?

Tak, była to moja pierwsza praca po studiach. Oczywiście, jest to sentyment, ale również zaszczyt móc pracować w największej firmie z branży mleczarskiej w Europie Środkowo-Wschodniej. Wspominam ten okres jako bardzo rozwojowy. Cieszę się, że po latach nasze drogi ponownie się zeszły, jednakże dziś jest to nie tyle sentyment ile strategiczna decyzja dla obu polskich firm. Współpraca LOTOS Oil z SM Mlekpól to synonim zaangażowania w polską gospodarkę, w rozwój polskiego rolnictwa, zaangażowania technologicznego dwóch liderów w swoich branżach.

SENTYMENT MA PAN TAKŻE DO PODLASIA?

Pochodzę z Podlasia, urodziłem się i wychowałem w Kolnie, tutaj mam dom rodzinny, kolegów, przyjaciół, rodzinę. Tutaj w dalszym ciągu żyję i mieszkam. Każdą wolną chwilę staram się spędzać właśnie tu. To zielone płuca Polski, przyjaźni, gościnni ludzie, wielokulturowość, przywiązanie do wartości tradycyjnych. To po prostu dobre miejsce do życia.

Środki smarowe AGROL

to niezawodna praca maszyn
w każdych warunkach klimatycznych,
niezależnie od sposobu eksploatacji.

Rozmowa na temat karmienia bydła z Piotrem Szybińskim, Dyrektorem Sprzedaży

CZY OKREŚLONE KARMIENIE BYDŁA MOŻE MIEĆ WPŁYW NA ZDROWIE ZWIERZĄT?

Tak, choroby metaboliczne, do których zaliczamy: kwasicę, ketozę, hipokalcemię, zatrzymanie łożyska, przemieszczenie trawieńca, jak również tężyczkę pastwiskową, mogą być następstwem błędów żywieniowych. Panuje ogólne przekonanie, że postęp genetyczny i wzrost wydajności mlecznej krów jest bezpośrednią przyczyną wzrostu liczby chorób metabolicznych w stadzie. Dla przykładu: jedna krowa z obory na dziesięć sztuk wycielonych, u której zdiagnozowano zatrzymanie łożyska, niekoniecznie musi wskazywać na problem w stadzie, ale już dwie sztuki tak. Nie sama choroba metaboliczna jest problemem, ale jej następstwa ekonomiczne i zdrowotne dla zwierząt. Z opracowań naukowych wiemy, że każdy przypadek to koszt tysiąca złotych, wliczając w to całkowite straty, razem z utratą sprzedanego mleka, dlatego problemom warto zapobiegać wcześniej. Jako Grupa Agrocentrum posiadamy odpowiednie rozwiązanie żywieniowe na każdą sytuację, które zostało przetestowane na 1 500 krowach z naszych gospodarstw.

CO TRZEBA ZAPEWNIĆ W PASZY I DOBROSTANIE, ABY ZWIERZĘ BYŁO ZDROWE?

Najważniejszym parametrem, który należy brać pod uwagę przy planowaniu żywienia jest pobranie suchej masy, a jego charakter zależy od wielu czynników. Do najważniejszych należy zaliczyć jakość pasz objętościowych, zawartość włókna, białka, kaloryczność czy długość stołu paszowego.

Kluczowe jest również zbilansowanie mikro i makro elementów oraz dostarczenie odpowiedniej ilości witamin w danym okresie życia zwierzęcia. Priorytetowa jest zatem koncentracja składników pokarmowych w SM dopasowana do wydajności stada.

JAK NIEDOBORY WPŁYWAJĄ NA UTRZYMANIE ZDROWIA ZWIERZĄT?

Niedobory spowodowane niedopasowanym żywieniem pociągają za sobą problemy całego ustroju. Przykładowo, krowy mleczne wpadające w ketozę, często mogły wcześniej chorować już na kwasicę subkliniczną, prawdopodobnie cierpiały też na porażenie poporodowe. Nie zawsze musi być ono ostre, czyli bez widocznych objawów zewnętrznych, jednak mogło wiązać się z hipokalcemią podkliniczną, która obniżyła apetyt. Wtedy takie zwierzęta spożywają paszę objętościową mniej chętnie, ponieważ zajmuje to więcej czasu. Zaczynają „sortować” pożywienie, wybierając paszę treściwą. W konsekwencji zły stosunek pasz doprowadza do kwasicy, spadku dawki energii pobranej na dobę i ketozy, a to generuje straty finansowe. Problemem jest wówczas nie tylko leczenie i utrata mleka, ale również następstwa chorób metabolicznych, czyli opóźniona skuteczna pierwsza inseminacja, koszty żywienia przez dłuższą laktację, wycieńczenie wątroby (każda ketoza to lekkie stłuszczenie wątroby). Pamiętajmy, że choroby metaboliczne nigdy nie występują samodzielnie - są one cichym zabójcą naszego stada. Dlatego warto korzystać z nowoczesnych rozwiązań żywieniowych.

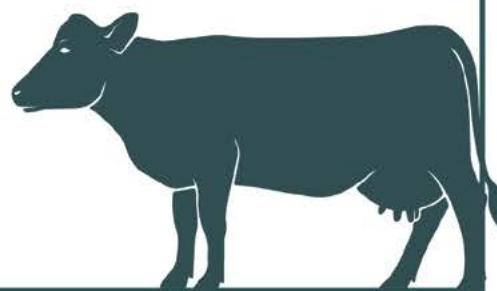
TYLKO

ZWALCZY STRES CIEPLNY
WZMOCNI ODPORNOŚĆ KRÓW
POZWOLI PODNIEŚĆ WYDAJNOŚĆ MLECZNĄ

NAWET LATEM MOŻESZ MIEĆ:

- ✓ więcej mleka
- ✓ mniej zapaleń
- ✓ wyższy poziom białka i tłuszczu w mleku

RumBa to jedyny produkt na rynku poprawiający wydajności krów mlecznych i jednocześnie podnoszący odporność zwierząt poprzez tworzenie bariery ochronnej przeciwko patogennym drobnoustrojom oraz stresowi cieplnemu.

Więcej informacji u Doradców i na:
www.agrocentrum.pl

Marian Pankowski w Pulsie Biznesu o tegorocznej suszy

W OSTATNICH DNIACH MAJA NA ŁAMACH INTERNETOWEGO WYDANIA „PULSU BIZNESU” POJAWIŁA SIĘ AUDYCJA (PODCAST), PROWADZONA PRZEZ RED. MAŁGORZATĘ GRZEGORCZYK, KTÓRA Z ZAPROSZONYMI GOŚĆMI ROZMAWIAŁA O SUSZY. JEDNYM Z EKSPERTÓW BYŁ MARIAN PANKOWSKI, PREZES PRZEDSIĘBIORSTWA ROLNICO-HODOWLANEGO W GAŁOWIE, DOSTAWCY SM MLEKPOL W GRAJEWIE. PREZES PANKOWSKI PRZEDSTAWIŁ SWOJE ZDANIE NA TEMAT PORUSZANEGO PROBLEMU Z PERSPEKTYWY ROLNIKÓW, DLA KTÓRYCH ZMNIJSZONE OPADY DESZCZU TO NIE TYLKO KŁOPOT, ALE TEŻ WYZWANIE, KTÓREMU TRZEBA SPROSTAĆ W ODPOWIEDNI SPOSÓB, KORZYSTAJĄC Z RACJONALNYCH NARZĘDZI I ROZWIĄZAŃ.

Prezes Pankowski odpowiadał na pytania dotyczące wpływu suszy i wynikających z jej obecności strat na uprawy polskich rolników. Zauważył, że najbardziej dotknięci problemem są rolnicy z województw: lubuskiego, zachodniopomorskiego, wielkopolskiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego oraz części województwa podlaskiego. Straty w kontekście upraw zbóż sięgają 20-35 proc., w przypadku roślin okopowych nawet do 30 proc., podobnie w przypadku roślin pastewnych. Wskazał, iż to wszystko ma wpływ na hodowlę bydła i przekłada się pośrednio na utrudnienia dotyczące hodowli. Zmniejszone plony determinują m.in. cenę i jakość pasz. Prezes Pankowski zaznaczył również, że współczesne rolnictwo nie jest też bardzo wodochłonne, co często jest sugerowane w dyskursie publicznym. Jak wspominał w artykule, nawadnianie obejmuje około 2 proc. areалу. Podkreślił, że w uprawach rolniczych nie stosuje się go dużo. Według niego, najwięcej nawadniają

warzywnicy, np. producenci ziemniaka wczesnego. Podkreślił też, że tworzenie infrastruktury rolnej jest dosyć trudne, ponieważ rolnicy muszą prowadzić zmianowanie i nie wszystkie rośliny wymagają nawadniania.

Wskazywał również rozwiązania, które warto wykorzystywać w rolnictwie, aby dodatkowo minimalizować wykorzystanie wody w produkcji, jak choćby potrzeba budowania zbiorników śródpolnych, małej retencji czy postawienie na uprawę pasową.

Całą rozmowę z prezesem Marianem Pankowskim w wersji tekstowej oraz fragment audycji z jego udziałem można znaleźć pod adresem: www.pb.pl/nawadniamy-tylko-2-proc-arealu-992457.

Na końcu publikacji jest także zamieszczony podcast, zawierający wypowiedzi wszystkich zaproszonych do niego gości. Wypowiedź prezesa Mariana Pankowskiego okazała się dla redakcji szczególnie istotna - pojawiła się także w drukowanym wydaniu „Pulsu Biznesu” w dniu 29.05.2020, zilustrowana przez redakcję specjalną sesją zdjęciową zrealizowaną na terenie przedsiębiorstwa rolniczo-hodowlanego „Gałowo”.

Zbigniew Truszkowski w Forum Mleczarskim o wielopokoleniowej rodzinnej pasji do serowarstwa

ZBIGNIEW TRUSZKOWSKI, DYREKTOR ZPM W KOLNIE NALEŻĄCEJ DO SPÓŁDZIELNI MLECZARSKIEJ MLEKPOL UDZIELIŁ OBSZERNEGO WYWIADU, KTÓRY UKAZAŁ SIĘ W MAGAZYNIE FORUM MLECZARSKIE. OPOWIADAŁ W NIM O TYM, JAK ISTOTNA JEST PRACA SEROWARA, JAKIE NAJWIĘKSZE WYZWANIA STAJĄ PRZED WSPÓŁCZESNYM RYNKIEM MLECZARSKIM ORAZ O SWOJEJ PASJI, JAKĄ SĄ SERY.

Praca serowara jest bardzo wymagająca. Do wyzwań należy nadzór nad utrzymaniem oraz prawidłowością przebiegu procesu produkcji sera, począwszy od etapu przygotowania surowca. Serowarstwo to sztuka, którą nie tylko niełatwo opanować, ale wymaga ona ciągłego szlifowania i doskonalenia. W moim przypadku to nie tylko praca, ale również pasja, szczerze zaangażowanie i ciągła adrenalina. Pomimo pełnej automatyzacji procesu, serowar musi kontrolować produkcję, w trakcie której ocenia związłość skrzepu, stopień osuszenia ziarna czy przebieg dojrzewania. To wykwalifikowana osoba, która musi posiadać wiedzę technologiczną także związaną z automatyką. Mnie w tajniki tej sztuki wprowadził ojciec, który przez większość życia związany był z branżą mleczarską. W lutym 1973 r. uruchomił zakład w Kolnie, w którym pełnił również funkcję prezesa. Można więc powiedzieć, że mleczarstwo i produkcja serów towarzyszyły mi od najmłodszych lat. Mój tata jako pasjonat mleczarstwa zaraził mnie serowarstwem, nauczył zarządzania, a także pokazał miłość do tej branży.

Wspomniał także o tym, że sery są niezwykle wymagającymi produktami, do których należy podchodzić z pokorą i zrozumieniem.

Dla mnie każdy ser to żywy produkt wymagający codziennej uwagi i odpowiedniego traktowania - z sercem i należyтым szacunkiem. Pełnowartościowy produkt z całym bukietem smaków otrzymywany jest po kilku tygodniach, miesiącach, a w przypadku serów twardych, nawet po latach dojrzewania. Oprócz technologii, bardzo duże znaczenie w produkcji ma zastosowanie wysokiej jakości surowca oraz odpowiednio poprowadzony proces dojrzewania. W czasie jego trwania szczególnie istotna jest kontrola warunków maturacji - to kluczowy etap prawidłowego przebiegu procesu fermentacji. W zależności od rodzaju, sery muszą być odpowiednio pielęgnowane. Temperatura ma szczególne znaczenie w tym procesie. (...) Moim zdaniem, najbardziej wymagające w produkcji są sery długodojrzewające oraz dojrzewające na tak zwaną „suchą skórę”. Przy tych produktach w procesie dojrzewania wymagane jest systematyczne odwracanie bloków sera tak, by ich struktura pozostała jednolita. W przypadku tego typu produkcji nic nie zmieniło się od początków serowarstwa.

Fragment rozmowy z Dyrektorem ZPM w Kolnie
- Zbigniewem Truszkowskim

Źródło: <https://www.forummleczarskie.pl/WYWIADY/147/mlekp0l-sm-pasja-z-ojca-na-syna>

Pampuchy z karmelizowanymi śliwkami, malinami i śmietaną

Składniki:

- 4,5 szklanki mąki pszennej
- 35 g drożdży
- 3 łyżki cukru
- 1 płaska łyżeczka soli
- 1/4 szklanki oleju
- 1 i 1/3 szklanki mleka Łaciate
- 2 jajka
- żółtko

Dodatkowo:

- 10 śliwek węgerek (mogą być mrożone)
- 300 g malin
- śmietana Łaciate 12% lub 18%
- cukier - wedle uznania

Przygotowanie:

Rozpoczynamy od zrobienia rozczynu. Świeże drożdże kruszymy do miski, wsypujemy 1 łyżkę cukru, 2 łyżki przesianej mąki i wlewamy połowę ciepłego mleka. Wszystko mieszamy łyżką, następnie przykrywamy talerzem i odstawiamy na 15-20 minut do wyrośnięcia. W tym czasie przesiewamy pozostałą mąkę do innej dużej miski. Jajka i żółtko ubijamy z resztą cukru na kogel-mogel. Do przesianej mąki dodajemy podrośnięte drożdże, ubite jajka, pozostałe ciepłe mleko i szczyptę soli - rozpoczynamy wyrabianie (ręcznie lub mikserem). Po około 5 minutach, kiedy składniki się połączą, kontynuujemy mieszanie, dodając powoli oleju. Po wykorzystaniu całego tłuszczu wyrabiamy ciasto jeszcze parę minut. Powinno być pulchne, elastyczne, sprężyste, napowietrzone i gładkie. Przykrywamy miskę czystą ściereczką lub talerzem i odstawiamy do podwojenia objętości (najlepiej w ciepłe miejsce) na około 1 godzinę. Po tym czasie dobrze zagniatamy ciasto. Przygotowujemy stolnicę, lekko obsypujemy ją mąką i rozwałkowujemy ciasto na grubość 2 cm. Za pomocą niedużej szklanki wycinamy kółka. Przykrywamy lnianą ściereczką i pozostawiamy je na kwadrans do podrośnięcia. W dużym garnku zagotowujemy wodę. Na wierzchu układamy gazę pamiętając, że nie może dotykać wody. Na gazie układamy w odstępach wyrośnięte ciasto na pampuchy. Na garnek zakładamy głęboką miskę (o średnicy garnka). Kluski muszą parować około 5-10 minut. Gdy podwoją lub potroją objętość ostrożnie zdejmujemy miskę i przekładamy pampuchy na papier do pieczenia. Możemy również wykorzystać garnek do gotowania na parze.

Karmelizowanie owoców i propozycja podania

Śliwki myjemy i usuwamy pestki. Dużą patelnię posypujemy 4 łyżkami cukru. Podgrzewamy, aż kryształki się rozpuszczą. Przekładamy pokrojone w paski lub ćwiartki śliwki. Wstrząsamy patelnię i podsmażamy nie mieszając. Następnie posypujemy wierzch śliwek 1 łyżką cukru, odwracamy owoce na drugą stronę. Chwilę podsmażamy i zdejmujemy z ognia. Śliwki powinny puścić sok, który w połączeniu z cukrem zgęstnieje. Owoce nie mogą być rozgotowane, rozpadające się, ale miękkie. Maliny mieszamy z 1-2 łyżkami cukru. Łączymy je ze śmietaną Łaciate (12% lub 18%) i dodajemy do ostudzonych śliwek. Całość podajemy z ciepłymi pampuchami.

Źródło: www.najlepszewkuchni.pl (grafika) <https://najlepszewkuchni.pl/przepis/pampuchy-z-karmelizowanymi-sliwkami-malinami-i-smietana-7536.html>

Bajgle z serkiem śmietankowym, szynką i ogórkiem

Składniki:

- 300 ml wody przegotowanej
- 7 g suchych drożdży
- 1 łyżeczka soli
- 1 łyżka cukru
- 1 żółtko
- sezam jasny i ciemny do posypania

Dodatkowo:

- 6 plasterków cienkich szynki
- serek śmietankowy Łaciaty
- ½ ogórka zielonego
- ¼ łyżeczki pieprzu
- ¼ łyżeczki soli

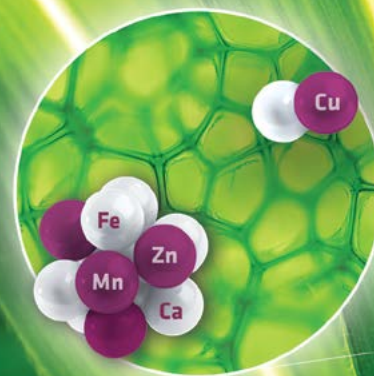
Przygotowanie:

Do miski wsypujemy mąkę oraz drożdże, mieszamy. Dodajemy resztę składników i wyrabiamy ciasto do momentu, aż będzie gładkie i miękkie. Formujemy z niego kulę, wkładamy do miski i odstawiamy przykryte ręcznikiem kuchennym w ciepłe miejsce. Najlepiej zostawić je na 1,5 godziny. Po upływie czasu wyjmujemy ciasto z miski i dzielimy na 10 równych części. Z każdej części kształtujemy kulę i robimy otwór palcem (ok 3,5 cm średnicy). Gotowe bajgle zostawiamy na blaszce, przykrywamy ręcznikiem i zostawiamy na około 35 minut. Nagrzewamy piekarnik 200 stopni C. Gotujemy w garnku ok. 2 litry wody i dodajemy cukier. Do wrzącej wody wkładamy pojedynczo bajgle i gotujemy z każdej strony po ok. 2 minuty. Wyjmujemy z wody i kładziemy na papier do pieczenia. Blachę wykładamy folią do pieczenia i układamy na niej bajgle, wcześniej odsączając nadmiar wody za pomocą ręcznika papierowego. Smarujemy je żółtkiem wymieszanym z łyżką wody. Następnie posypujemy sezamem. Wkładamy do nagrzanego piekarnika i pieczemy przez około 12 – 15 minut, aż skórka będzie lekko złota i chrupiąca. Ogórka myjemy i kroimy w plasterki. Bajgla przepołowionego na pół smarujemy serkiem. Układamy plastry ogórka i doprawiamy solą i pieprzem. Następnie dodajemy plastry szynki. Przykrywamy bajgle ich górną częścią (również posmarowaną serkiem Łaciatym). Podajemy.

Źródło: <https://najlepszewkuchni.pl/przepis/bajgle-z-serkiem-smietankowym-szynka-i-ogorkiem.html>

REKLAMA

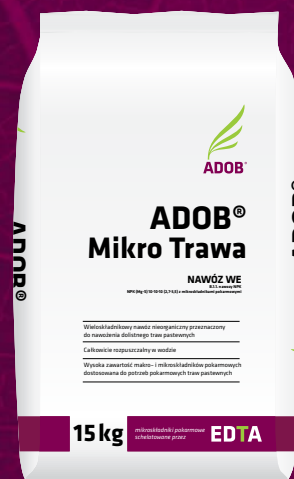
ADOB®

ADOB®
Siła nauki

ADOB® Mikro Trawa

- specjalistyczny nawóz nieorganiczny przeznaczony do dolistnego nawożenia traw pastwnych
- zbilansowany skład NPK wzbogacony o magnez i siarkę oraz mikroelementy: Cu, Fe, Mo, Mn, Zn
- niezbędny do uzupełnienia nawożenia doglebowego traw
- nawóz w postaci stałej, krystalicznej, całkowicie rozpuszczalny w wodzie
- zawiera mikroelementy w formie łatwo przyswajalnych chelatów **EDTA**

Na portalu dla branży spożywczej, na którym znajdują się aktualne informacje i materiały związane z przemysłem spożywczym w Polsce i na świecie, znalazł się materiał dotyczący eksportu naszych produktów do zachodnich sąsiadów. W artykule „Mlekpól wyeksportował produkty do Niemiec za 100 mln zł” został podkreślony fakt, że pomimo panującej pandemii nie odnotowujemy spadku wartości sprzedaży do tego kraju, a jest to dla nas bardzo ważny kierunek:

Tomasz Trzaska, kierownik Handlu Działu Zagranicznego SM Mlekpól wypowiedział się również o prognozach eksportowych:

Biorąc pod uwagę bieżącą sytuację oceniamy, że kolejne miesiące będą wzrostowe pod względem sprzedaży do Niemiec. Sezonowe zakupy zwłaszcza w obrębie food service opóźniły się, ale wygląda, że będą one po prostu przesunięte w czasie. Natomiast biorąc pod uwagę sprzedaż detaliczną to w ostatnim czasie zaobserwowaliśmy wyraźną tendencję wzrostową. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się zakupy produktów o długim terminie przydatności do spożycia takie jak masło, sery, mleko oraz śmietanki UHT.

Źródło: www.portalspozywczy.pl/mleko/wiadomosci/mlekpól-wyeksportował-produkty-do-niemiec-za-100-mln-zł,186056.html

Na „portalspozywczy.pl”, jednym z najpopularniejszych serwisów branżowych, pojawił się kolejny artykuł z komentarzem eksperckim ze strony SM Mlekpól. Wśród publikacji dot. polskiego i globalnego rynku spożywczego, znalazła się także wypowiedź prezesa Edmunda Borawskiego. Materiał dotyczy funkcji opakowań w przemyśle spożywczym. W artykule „Prezes Mlekpólu: Czujemy się współodpowiedzialni za opakowania po naszych produktach” został podkreślony fakt, że po wykorzystaniu produktu, opakowanie nie powinno stanowić zagrożenia dla środowiska naturalnego.

Prezes Edmund Borawski komentował:
Korzystamy z opakowań wyprodukowanych z tworzyw sztucznych pozyskiwanych z recyklingu, które po zużyciu mogą być ponownie przetworzone bez szkody dla środowiska.

Dodatkowo ograniczamy ilość odpadów poprzez maksymalną redukcję grubości opakowań, jednocześnie zmniejszając całkowitą wagę. Jednym z etapów jest także wymiana opakowań na biodegradowalne.

Prezes Borawski w artykule podkreślał także fakt, iż starania o coraz bardziej ekologiczne opakowania to jednocześnie wyraz troski o środowisko oraz odpowiedź na oczekiwania konsumentów.

Rosnąca świadomość i oczekiwania naszych konsumentów wyraźnie skupiają się na dostępie do szerszej informacji w zakresie edukacji ekologicznej. W realizacji strategii zrównoważonego rozwoju korzystamy z wiedzy, narzędzi i doświadczenia Instytutu Innowacji Przemysłu Mleczarskiego. Efektem tej pracy, są intensywne działania w kierunku dostosowywania opakowań do wymogów ochrony środowiska. Bardzo konkretnym przykładem są prace nad wprowadzeniem opakowań, które są w pełni wykonane z surowców odnawialnych, m.in. nakrętki z polimerów trzciny cukrowej.

Źródło: <https://www.portalspozywczy.pl/mleko/wiadomosci/prezes-mlekpólu-czujemy-sie-wspolodpowiedzialni-za-opakowania-po-naszycch-produktach,187978.html>

Na portalu pojawiła się również wypowiedź Dyrektora Skupu - Kazimierza Czerniewskiego na temat zwiększonego skupu mleka w okresie wakacyjnym.

Okres wakacyjny oprócz minimalnie zwiększonego skupu nie różni się od pozostałej części roku i przebiega według stałych, ustalonych zasad. W Mlekpólu, mleko z 9 tysięcy gospodarstw jest odbierane co 2 dni zgodnie z obowiązującym harmonogramem. Następnie trafia do 13 naszych zakładów przetwórczych, gdzie, po dokonaniu szczegółowych badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych, zostaje wykorzystane do bieżącej produkcji asortymentu nabiałowego. W ten sposób Spółdzielnia każdego dnia, kupuje ponad 5,5 mln litrów surowca, a w miesiącach maj-lipiec ilość ta sięga około 6 milionów litrów.

Źródło: www.portalspozywczy.pl/mleko/wiadomosci/mlekpól-w-okresie-wakacyjnym-mamy-minimalnie-zwiekszony-skup-mleka,187326.html

Fakt
za miastem

W jednym z lipcowych wydań tygodnika „Fakt za miastem” (13.08.2020) ukazał się artykuł pt. „Wirus mleka nie tyka”. Autor opisuje kondycję branży mleczarskiej w dobie kryzysu wywołanego COVID-19, sugerując, że „polskie mleko” ma się na tle innych branż czy produktów bardzo dobrze, a konsumenci nie rezygnują z jego spożycia. W artykule znalazły się komentarze ekspertów, wśród nich nie zabrakło również wypowiedzi Pani Dyrektora Małgorzaty Cebelińskiej. Dyrektorka Handlu zaznaczyła, że w trakcie pandemii globalna sprzedaż Spółdzielni nie spadała, a eksport wciąż stanowił ważny segment działalności SM Mlekpól:

Po zniesieniu pierwszych obostrzeń kraje zrzeszone m.in. w Stowarzyszeniu Krajów Azji Południowo-Wschodniej, wykazują zwiększone zapotrzebowanie na import produktów mleczarskich, ze względu na ich niedobór na rodzimych rynkach. Przykładem mogą być Chiny, które stanowią dla nas jeden z największych rynków eksportowych. Mimo epidemii, w pierwszych miesiącach tego roku odnotowaliśmy wzrost sprzedaży produktów do Państwa Środka o 10 proc. Eksportujemy tam m.in. masło, mleko, śmietanki UHT czy sery.

FORUM MLECZARSKIE

Media Branży Nabiałowej

W dwumiesięczniku Forum Mleczarskie, najstarszym polskim magazynie branżowym skoncentrowanym na handlu produktami nabiałowymi i tłuszczami żółtymi, ukazał się obszerny wywiad z Dyrektorką Handlu - Małgorzatą Cebelińską o zmianach w zachowaniach konsumenckich, które następują pod wpływem pandemii.

W związku z wprowadzeniem ograniczeń związanych z liczbą osób w sklepie oraz dbałością o bezpieczeństwo zaobserwowaliśmy znaczące przesunięcie zakupów klientów z nowoczesnych sieci do tzw. tradycji, czyli mniejszych, osiedlowych sklepów. W pierwszym okresie pandemii konsument nie był zainteresowany szerokim asortymentem produktów, ale ograniczał się do wyboru podstawowych i znanych sobie, sprawdzo-

nych wyrobów. Troska o zdrowie na pewno spowodowała rzadsze wizyty i skrócenie czasu zakupów, np. poprzez ograniczenie zakupów z lady obsługowej, na rzecz produktów zapakowanych przez producenta i o większej gramaturze. Wychodząc naprzeciw tym zmianom i naturalnym potrzebom konsumentów, Mlekpól przygotował m.in. nowe porcje serów w plastrach i kawałkach (400-700 g) oraz masła w osetce. Brak zainteresowania nowymi produktami był chwilowy, a obecnie nasi odbiorcy bardzo się nimi interesują chcąc przyciągnąć klienta do swoich półek.

Produkcja mleka to bardzo złożony temat i pomoc Państwa oraz polityka Unii Europejskiej odgrywa tu istotną rolę. Zjawisko odchodzenia rolników od produkcji będzie coraz bardziej powszechne w wielu krajach i wynika z różnych aspektów. Aby temu zapobiec nieuchronna jest zmiana zasad funkcjonowania gospodarstw (możliwość znalezienia zastępstwa, np. firmy do obsługi na czas nieobecności właściciela), dalsza mechanizacja oraz optymalność produkcji. W ramach budżetów Komisji Europejskiej ważne jest wdrożenie inteligentnych mechanizmów dopłat i ich elastyczne wykorzystanie np. na wsparcie produkcji zwierzęcej w trudnych warunkach środowiskowych, projektów ekologicznych czy energetycznych.

Źródło: www.forummleczarskie.pl/WYWIADY/146/mlekp%C3%B3l-w-sklepie-rzadziej-i-krocej

W POLSKICH
DOMACH
NIEPRZERWANIEM OD
1974

wakacje 1974 rok

MÓJ ULUBIONY :)

już jem sama serek z krówką

Nasze pierwsze mieszkanie
2020 rok

Z ciocią u babci :)

**SEREK
z krówką**

ULUBIONY OD POKOLEŃ

Serek homogenizowany o smaku waniliowym obecny jest na rynku nieprzerwanie od 1974 roku. Cieszy się uznaniem konsumentów jako zdrowa, pełnowartościowa przekąska. Głównym składnikiem serka jest najwyższej jakości mleko. Produkt nie zawiera sztucznych dodatków i konserwantów. Dorosłym konsumentom kojarzy się z dzieciństwem i budzi miłe wspomnienia. Dlatego chętnie wprowadzają go do diety swoich dzieci i tak rośnie kolejne pokolenie wielbicieli serka waniliowego „z krówką”.